

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v inozemstvu mesečno Din 15.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaj. vsaka beseda Din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameravancem. vsaka beseda Din 0.50

Štev. 63 * Maribor, sobota, dne 3. junija 1939 * Leto XIV

Boj za poslabšanje socialnega zavarovanja

Zdi se nam, da je način borbe — demagoģija.

Dne 24. t. m. se je vršila skupščina centrale industrijskih korporacij v Beogradu. Na dnevnem redu skupščine je bila tudi poročila tajnika dr. V. Živadinovića o problemu revizije socialnega zavarovanja.

Borba »jugoslovanskih gospodarstvenikov« proti bremenom socialnega zavarovanja je že stara pesem, ki je v zadnjem času vršila bolj za hrbtom in s tem, da se je indirektno bolj in bolj omejeval vpliv delavstva v teh ustanovah in v javnem življenju sploh. To je metoda nad desetletne igre, s katero skuša gospodarstvo doseči svoj zmagoslavni gol.

Dokazali smo že, kar se lahko ugotovi po statističnih podatkih, da znaša obremenitev narodnega gospodarstva s socialnopolitičnimi bremenami le okoli en odstotek vsega narodnega dohodka, kar je za narodno gospodarstvo, ki dela s čistimi dobički po 5 odst. do 30 odst. in še več, prav majhna obremenitev. O tem razmerju med narodnim dohodom in socialnimi bremenami poročevalec po poročilu lista, ki ga imamo pred seboj, ni govoril. Ta primerjava pa je izrazit dokaz, kako pretirana je gonja proti socialnim bremenom in kako dobiva značaj demagoģske propagande.

Poročevalec je obravnaval posebej birokratizacijo socialnega zavarovanja, nezgodno zavarovanje, investicijsko politiko SUZORA, češ, da svoj kapital nalaga za prenizke obresli v stavbe ter daje posojila občinam, namesto, da bi denar nalagalo v gospodarske produktivne namene, to je, privatnim podjetjem, kar je zvezano z velikim rizikom, kakor je dokazala nedavna prošlost, ker gospodarstvo s takim denarjem noče ali ne zna dobro gospodariti.

Poročevalec opravičeno kritizira, da se v samoupravi vrše imenovanja brez sodelovanja industrijcev. Nadalje biča opravičeno zdravniško službo. Tako trdi, da se je delavstvo odtujilo socialnemu zavarovanju, ker zdravniki ne morejo zaradi prezaposlenosti vršiti prav svoje službe in morajo zapisovati slaba zdravila. Izvede naj se svobodna izbira zdravnikov, članom pa, ki celo leto niso bili bolni, naj se ob koncu leta vrne 25 odstotkov vplačanih prispevkov; članom, ki so izčrpali vse svoje dajatve, naj se nudi brezplačna zdravniška pomoč še dalje.

Kočno zahteva poročevalec, da se izvede popolna decentralizacija socialnega zavarovanja.

Te zahteve industrijcev so odete v purpurni plašč socialnosti.

Mi vsi vemo, da socialno zavarovanje ni popolno, da ga je treba izboljšati v upravnem in dajatvenem oziru. Vse to smo vedno zahtevali in še vedno zahtevamo. Kako smešno si predstavlja to izboljšanje mož, ki trdi, da so socialna bremena previsoka, vidimo iz zgoraj navedenih predlogov, katerih izvedba bi bila potrebna, toda z njimi bi nastali še večji stroški, ki jih zavarovanje ob sedanjih prispevkih ne prenese.

Upravni stroški so res visoki, vendar povprečno ne višji kakor po drugih državah. Pomislimo le, koliko stroškov povzroča izterjava prispevkov, ki jih delodajalci ne plačajo, ali razne poizvedbe, ko delodajalci ne zavarujejo svojih delavcev, ki bi pa trpeli škodo, kadar obole, če bi urad s poizvedbami ne ugotovil, da je podjetnik iz malomarnosti ali površenosti hotel opehariti zavarovanje in delavca. Lahko rečemo,

Za jamstvo baltičkim državam

Pogajanja med Anglijo in Rusijo se še nadaljujejo

Po angleških vesteh stališče Sovjetske Rusije, ki ga je označil Molotov v svojem govoru, ne pomeni resne ovire za sklenitev sporazuma. Razlike niso bistvenega pomena in se nanašajo le na podrobnosti, katere se bo dalo urediti. Glavna ruska zahteva je zlasti, da mora Anglija jamčiti tudi za baltičske države.

Anglija je doslej izjavljala, da je jamstvo baltičskih držav obseženo že v angleški obljubi, da bo priskočila Rusiji na pomoč v vsakem primeru, kadar-

koli bo smatrala Rusija to za potrebno. Rusija pa zahteva, da se jasno zasuģura pomoč baltičkim državam, če bi bile ogrožene.

Gre torej zgolj za postopek, glede katerega zahteva Rusija jasnost. Splošno mnenje je, da se bo dalo v najkrajšem času v direktnih pogajanjih doseči sporazum in odstraniti vse ovire. Domneva se, da bo Rusija popolnoma prodrla s svojimi zahtevami.

če z nasiljem izvajati svojo politiko. — To so priznale demokratske države. V angleških predlogih ni bilo nobenih jamstev za baltičske države. Rusija sama, če bi se napad izvršil preko teh dežel, se pa ne more boriti proti napadalcem.

Iz previdnosti je v zveznem dogovoru Molotov zahteval jasnost tudi za ta primer.

V nadaljnjem govoru je Molotov izjavil, da ni nasproten pogajanjem z Nemčijo in Italijo glede gospodarskega sodelovanja, če pokažeta dobro voljo. Urejeni so politični odnošaji med Poljsko in Romunijo. Politični odnošaji s Poljsko so se uredili že lani. Glede Japonske je izjavil, da je Rusija dolžna braniti teritorij Zunanje Mongolije, če bi ga Japonci napadli. Rusija bo priskočila na pomoč vsem žrtvam kakršnegakoli napada.

Vrhovni sovjet je poročilo Molotova sprejel na znanje z velikim odobravanjem.

Kaj pravi Molotov o sporazumu

Molotov je ruski zunanji komisar, ki je nasledil Litvinova. Sedaj vodi pogajanja z Anglijo in Francijo glede sklenitve pakta ali vojne zveze, ki naj jamči za mir v Evropi in nedotakljivost večine evropskih držav in tudi zaveznic samih.

Molotov je na seji sovjetov povdaril, da bo Sovjetska zveza v obrambi sve-

lovnega miru zastavila vse sile za uspešno borbo proti vsakemu napadalcu.

Govoril je o pogajanjih z Anglijo in Francijo. Rekel je, da zadnji angleški predlogi pomenijo korak dalje, ker priznavajo načelo reciprocitete, ki jo je Rusija zahtevala izpočetka pogajanj. — Napadalcu so že zdavnaj spoznali, da je Rusija proti vsakemu napadalcu, ki ho-

Okrog sporazuma

Izjava narodnega poslanca dr. Šubašića.

Eden izmed najozbiljnih sodelavcev dr. Mačka in njegov kurir dr. Ivica Šubašić je imel v nedeljo, dne 28. maja, sestanek v Delnicah, na katerem je govoril tudi o sporazumu. V svojem govoru je dejal med drugim tudi to-le:

»... v načelu se je predsednik vlade z dr. Mačkom popolnoma sporazumel. Jaz morem reči samo to, da ni pravilno, če se govori, da je sporazum odklonjen in da z njim ne bo nič. Jaz to lahko rečem, ker sem zelo dobro o stvari obveščen... ljudstvo naj ne zubi vere v to, da se bo sporazum udeležil in

da naj gredo zato vsi z veseljem bodočnosti naproti.«

Ta izjava poslanca dr. Šubašića je izzvala veliko senzacijo, ker je do neke mere v opreki s pisanjem samega »Hrvatskega dnevnika«.

O volitvah na Madžarskem. »United Press« poroča iz Budimpešte: Socialni demokrati so od 11 mandatov ohranili 5. Poraz socialnih demokratov se more objasniti s tem, da so v volilnem boju bili neprestano pred opasnostjo, da bo njihova stranka prepovedana.

Francoski socialisti enotni

Računi z razcepom francoske socialistične stranke so bili zopet enkrat pogrešni.

Neposredno pred kongresom socialistične stranke v Franciji so listi ponovno podčrtavali neke razlike, ki obstoje med predsednikom stranke Leonom Blumom in Pavlom Faurejem. — Napovedali so, da bo radi teh razlik prišlo na kongresu do razcepa. — Izid kongresa v Nantesu pa je razočaral vse te računarje. Z večino 6395 glasov je bila sprejeta sporazumna resolucija. Za ostali dve resoluciji pa je bilo oddanih

565 in 401 glas, na tretjo resolucijo je odpadlo celo samo 45 glasov.

Kongres je zahteval, da vlada odpove francosko-italijanski sporazum glede Tunisa. Strankinim poslancem pa je naročil, da v parlamentu glasujejo proti morebitnemu podaljšanju mandatov po izteku štiriletna dobe.

da podjetniki ne store svoje dolžnosti, ker znašajo dolgovi na prispevkih sto milijonov in se mora mnogo zneskov odpisati, ker so neizterljivi, dasi so od teh svoj del plačali tudi delavci. Vsi stroški le za razne poizvedbe in terjatve znašajo sigurno 8 do 10 odst. upravnih stroškov, ki obremenjujejo budžet zavarovanja.

V socialnem zavarovanju so težkoče in so nedostatki. Teža ne more nihče tajiti. Toda z metodami, ki jih je predlagal poročevalec na skupščini industrijcev, bi postalo socialno zavarovanje karikatura namena, ki ga ima, ker bi ne moglo vršiti nalog. Naj gospodje industrijci rajši naroče svojim tovarišem, da bodo vršili svoje dolžnosti do zavarovanja, dopove jim naj pa tudi, da mora narodno gospodarstvo zadostno po-

skrbeti za socialno varnost delovnega ljudstva. S predlagano reformacijo se pa namen ne more doseči, ker je sama v sebi v zmiselnem nasprotju.

Prav navadna insinucija je, če pravi poročevalec, da se je delavstvo odtujilo socialnemu zavarovanju. — Delavstvo venomer zahteva samoupravo v socialnem zavarovanju in izboljšanje te in vseh drugih socialnopolitičnih ustanov. Če tega gospod poročevalec industrijcem ni povedal, jim je zamolčal resnico, ki jo sam nedvomno pozna.

Svarimo pred takim izigravanjem socialnih ustanov z one strani, delavstvo pa opozarjamo, da se z vso odločnostjo upre nameravanemu pustošenju socialnih ustanov, ki si jih je delavstvo priborilo v desetletjih s težkimi boji. —

Sprejem kneza namestnika Pavla v Berlinu

Knez namestnik Pavle in kneginja Olga sta s spremstvom prispela v Berlin 1. junija dopoldne. Na kolodvoru sta ju pričakovala Hitler in maršal Göring ter cela vrsta funkcionarjev sedanje Nemčije.

Po pozdravu sta se gosta odpeljala v spremstvu Hitlerja v grad Bellevue. Na ulicah so stale goste množice ljudstva špalir, trgovine pa so bile v čast visokemu obisku zaprte.

Knežji par ostane v Berlinu do 5. junija.

Priprave za parlamentarne volitve v Angliji

Laburisti bodo postavili okrog 500 kandidatov.

Za jesenske parlamentarne volitve vlada v Angliji veliko zanimanje. Konzervativci in laburisti so že pričeli s predpripravami za volilno borbo. — Laburisti bodo postavili za te volitve najmanj 500 kandidatov. Pričakuje se ostra volilna borba, ki se bo vršila zlasti med delavsko stranko in konzervativci. Domneva se, da se bodo volitve vršile meseca oktobra ali 1. novembra t. l.

Angleška armada bo šlela v jeseni 900.000 mož

Dne 1. junija so se pričeli v Angliji redni nabori vojaških obveznikov. Z enkrat po pozvanih na 6 mesečne vežbe 200.000 mož. V zvezi s tem je te dni izjavil vojni minister Hoare Belisha, da bo imela Anglija do jeseni pod orožjem najmanj 900.000 izvežbanih vojakov teritorialne armade. Istočasno je angleška vlada podvzela ukrepe za ojačanje mornarice. V zadnjih dveh letih je bilo naročenih 75 novih vojnih ladij, v načrtu pa je še gradnja novih matičnih ladij, težkih rušilcev ter podmornic. — V to svrhu je že odobreno 13 milijard kredita.

Dvestotisoč Jugoslovancev na Madžarskem nima v madžarskem parlamentu nobenega zastopstva. Madžarska manjšina pri nas pa ima svojega poslanca in senatorja.

